

Bohoslužby v Zábřeze 21.října 2018

Mk 10,35-45

Milé sestry, milí bratři, občas někdo ze spolužáků ve škole utrousil, že by se chtěl jednou stát třeba prezidentem. Ti se tenkrát moc nestřídali, většinou vládli až do své smrti, takže to opravdu působilo dojmem velice výhodného a zajištěného místečka. Většinou asi neusilujeme až o tak vysoké místo ve společnosti, přesto asi v každém člověku dříme touha posunout se na pomyslném žebříčku významnosti přeci jen co nejvýš. Tak nějak tušíme, že sice jsme si všichni rovni, ale některá místa a někteří lidé jsou si o něco víc rovnější. Jakoby převládalo v lidském jednání cosi až zvířecího, že v lepším postavení se dá více urvat ze společné kořisti.

Jako křesťané si asi řekneme, že nás se přeci něco takového asi moc netýká. Touha po moci, po dobrém bydle, to je spíše otázka toho zkaženého světa kolem nás. Jenže ouha. Člověk otevře Bibli a najednou má před očima dva bratry, kteří neváhají přijít za Ježíšem a vyjednávat o svém budoucím postavení. A to ve chvíli, kdy jim Ježíš už poněkolikáté opakuje, že před ním je cesta kříže, cesta utrpení a smrti, po kterých přijde vzkříšení. Místo toho, aby přemýšleli o smyslu jeho slov, tak spíše přemýšlejí o tom, jakou roli budou hrát v dalším pokračování Ježíšova příběhu, přemýšlejí, jak významnými se stanou.

Jakub s Janem přicházejí za Ježíšem docela kurážně. Chtěli bychom, abys nám učinil, oč tě požádáme – to jsou poměrně odvážná slova. Taková zrádná. Nejprve slib, že nám splníš, po čem toužíme. Prokaž nám svou náklonnost, ukaž svoji přízeň. Pak ti teprve řekneme, oč vlastně jde. To není zrovna férové jednání. Kromě toho ale můžeme vidět na pozadí určitou touhu tak trochu vyšachovat Petra. Ježíš přece dal najevo, že Petr by mohl být pro budoucnost Ježíšova díla dost důležitý. Co když se to ale dá změnit? Jeden brácha po levici, jeden po pravici. To je dobrý nápad, skvělý způsob, jak si zajistit svou budoucnost.

Jakub s Janem jsou takovým svědectvím, že skutečně nic lidského není cizí ani společenství církve. Jsme lidmi se vším, co k nim patří, se vši krásou i všemi slabostmi. Hledáme své

výhodné místo, kde by nám bylo dobře, kdy bychom našli svůj pokoj, svoji jistotu. Když se o touze obou bratrů dozvěděli ostatní učedníci, byli nazlobení. Tomu se dá asi dobře porozumět. Nejen kvůli načasování jejich prosby, ale hlavně kvůli její samotné podstatě. Chtěli získat nějakou tu výhodu na úkor ostatních. A to je něco, co umí probudit jistě spravedlivý hněv v lidském srdci. Možná by bylo zajímavé podívat se hlouběji do každého z nich, zda opravdu je takový hněv zcela na místě. Je opravdu spravedlivý? Tedy mohou ty dva soudit, aniž by sami měli čisté svědomí, že je by přece něco takového nikdy nenapadlo? To je docela otázka. Ono se dá dost těžko rozlišit, kdy za hněvem stojí opravdu cit pro spravedlnost, nebo spíše zlost, že se takovýmto nefér způsobem snaží urvat něco, co bych chtěl taky. Není to přeci tak dávno, co se všichni dohadovali, kdo z nich je nejvýznamnější.

Ježíšova reakce je naproti tomu prostá hněvu. Ví, co je vše skryto v lidském nitru a nechce to v tuto chvíli soudit. Jakou by to mělo cenu? Jeho slova jsou účinná, protože ukazuje ještě někam dál, trochu jiným směrem. Zdůrazňuje něco, co člověku často při přemýšlení o svém životě unikne. Připomíná nejprve praxi, kterou učedníci znají, kterou dobře poznáváme ve svém životě i my. Stoupat po žebříčku významnosti nahoru znamená mít moc. A moc to je zajímavá věc. Člověk může ty druhé ovlivnit, může nějakým způsobem zasáhnout do jejich života. Může být skoro jako Bůh, na dostatečně vysoké příčce rozhodovat skoro i o životě či smrti. Ano, skoro jako Bůh. To už tu vlastně jednou bylo. Člověk zatoužil být jako Bůh. A výsledek? Odcizení se Bohu i druhým lidem. Snaha mít vše ve svých rukou nakonec plodí zmatek, ničí dobré stvořitelské dílo. Touhou po moci člověk zapomněl na to, co mu Bůh svěřil. Nedal mu jen moc a schopnosti, ale dal mu také odpovědnost.

Na odpovědnost člověk často zapomíná. V listu Jakubově se můžeme dočíst o tom, jak Jakub nabádá své čtenáře, aby nechtěli být všichni učiteli, protože budou souzeni přísněji. Učiteli nemyslel ani tak pedagogy ve školách, jako prostě ty, kdo v církvi káží a vyučují, tedy vedou nějakým způsobem druhé. Ona je to činnost jistě lákavá. I v tom je přeci jistá moc, když těm druhým můžeme ukazovat cestu. Jenže víc než moc je to jistá odpovědnost. Vždyť se jedná o cestu následování Ježíše Krista. A zde je potřeba být velice opatrný. Když bude tato cesta ukázána špatně, tak člověk se může s Ježíšem minout. Když si uvědomíme tuto skutečnost veliké zodpovědnosti za víru druhých, potom je patrné, že i místa po Ježíšově levici nebo pravici nejsou jen otázkou moci nad druhými, ale mnohem víc otázkou odpovědnosti za jejich život.

Ježíš se má stát králem, to je zřejmé a tak učedníci očekávají, že bude mít svůj palác, bude mít trůn, kde oni budou sedět kolem jako nějaká královská rada. Po levici a pravici jsou samozřejmě nejdůležitější rádcové. To zasednutí kolem Ježíše znamená mít podíl na jeho vládě, na jeho díle. A to je docela zajímavý moment. Je potřeba si uvědomit, v čem je Ježíšovo kralování. Co znamená jeho vláda a co z toho plyne pro ty, kteří se spolu s ním podílejí na jeho díle. Ježíš to docela silně naznačuje, když se ptá těch dvou horlivých učedníků, zda mohou pít stejný kalich

jako on, zda mohou být křtěni stejným křtem. Je to odkaz na jeho utrpení, na jeho odevzdání se tomu, k čemu jej Otec v nebesích posílá. Být blízko Ježíše při dohlížení nad jeho dílem předpokládá projít s ním cestu utrpení, vzít na sebe jeho kříž. Pokud bychom si to chtěli přeložit do naší situace, znamená to přijmout skutečnost, že služba Bohu se stane tím nejprvnějším v mém životě. A to vzdor následkům, které to může přinést. Nemusí jít nutně o pronásledování kvůli víře, ale spíše jemné ústrky a šťouchance od společnosti, může jít o to, že člověk si bude připadat jaksi mimo, bude mu utíkat spousta příležitostí na šplhání žebříčkem lidské slávy. A může nakonec skončit s pocitem opuštěnosti lidmi i Bohem, tak jako to prožil Ježíš na kříži. Předpoklady pro obsazení významných míst vedle Ježíše v jeho slávě jsou tedy docela náročné. Jenže jsou nutné právě k tomu, co je obsahem jeho díla, smyslem jeho vlády. Na závěr textu říká, že nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby dal svůj život jako výkupné za mnohé.

Znovu se tedy můžeme zamyslet nad tím, jaké to pořádky Ježíš vnáší do společenství svých učedníků. Obrací tak trochu naruby způsoby, které učedníci znají a jsou v nich i v nás docela zakořeněny. Dává najevo, že není potřeba stoupat divoce vzhůru jen kvůli tomu, aby si člověk zajistil co nejlepší pozici. Jeho život na tom totiž nezávisí. Závisí na Bohu, na jeho dobrotě. Je to tedy otázka důvěry, víry, aby si každý mohl uvědomit, že svou sílu nemusí cpát do toho, aby pro sebe co nejvíc získal, aby se dostal co nejvýš mezi svým okolím. Svě síly může napnout jiným směrem. Velikost se neodvíjí od toho, kam až dosáhnu, ale podle toho, co pro druhé dokážu udělat. Co má skutečně nějaký smysl je právě služba druhým.

Když tak přemýšlíme o sobě, o svém životě, o jeho naplnění, je třeba najít odpověď na otázku smyslu svého jednání. Je třeba se ptát nikoliv po tom, co mi mé jednání přinese, ale co mé jednání přinese Božímu dílu, jak pomůže nesení evangelia, záchraně tohoto světa. Boží dílo je něco, co má svou sílu ve skutečnosti, že žádný z nás při něm není zbytečný. Jistě se projeví určité rozdíly, protože rozdílná jsou naše obdarování. Někdo je šikovnější, dokáže ty druhé nějak strhnout, dokáže být vichrem, který ostatní rozhýbává. Někdo jiný je spíše tichou vodou, která plyne a omílá hrany lidských srdcí. Ať tak či onak, každý přispívá k tomu, aby lidé mohli poznat Boží lásku. Na našem životě by měla být tím prvním, co bude vidět.

Je tedy dobré vždy vědět, že máme ve svých rukou určitou moc. Ještě sice nesesedíme kolem Ježíšova trůnu, ale přesto patříme k jeho vítězné straně. Co tedy uděláme se svým postavením, s místem, na kterém stojíme? Budeme myslet na sebe, nebo pohledáme, co můžeme vykonat pro Boží dílo? I církev je místem, kde se dá dělat kariéra. Člověk se stane známým, bude výrazný ve svém sboru, časem i za jeho hranicemi. To tak zkrátka je, Bůh si povolává služebníky na různá místa. Pamatujme ale na to, co Ježíš svým učedníkům ukázal i v dnešním příběhu. Čím více se blížíme jeho levici či pravici, tím větší máme zodpovědnost za ty druhé. Nejsme víc vidět jen my, ale je více vidět naše víra a náš vztah s Bohem. A to je právě moment, který může často rozhodnout o cestě těch druhých. Náš vztah k Bohu je může odradit, pokud bude jen formální, ale může je také povzbudit a posílit, bude-li skutečný, bude-li vřelý. Proto je

dobré, abychom víc než na sobě, na svých schopnostech a životech pracovali na své víře, na svém vztahu k Bohu. Toto je činnost, která dává smysl nejen našemu životu, ale i dílu, které skrze něj Bůh koná.

Pane Ježíši, smíme k tobě přicházet, smíme ti být blízko. Prosíme dej nám pokoru, ať tato blízkost nám není posilou v naší pýše, ale v díle lásky a pokoje, které skrze nás konáš.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }